

CYNGOR SIR YNYS MÔN

ADRODDIAD I:	PWYLLGOR GWAITH
DYDDIAD:	1 RHAGFYR 2014
PWNC:	CYNLLUN GOSTYNGIADAU'R DRETH GYNGOR
AELOD(AU) PORTFFOLIO:	CYNGHORYDD HYWEL EIFION JONES (DEILYDD PORTFFOLIO – CYLLID)
PENNAETH GWASANAETH:	RICHARD MICKLEWRIGHT (PENNAETH SWYDDOGAETH – ADNODDAU)
AWDUR YR ADRODDIAD: RHIF FFÔN: E-BOST:	GERAINT H JONES (RHEOLWR REFENIW A BUDD-DALIADAU) 01248 752651 GHJFI@YNYSMON.GOV.UK
AELODAU LLEOL:	DIM YN BERTHNASOL

A – Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau**ARGYMHELLION**

- Bod y Pwyllgor Gwaith yn argymhell i Gyngor Sir Ynys Môn (Cyngor llawn) yn ei gyfarfod ar 4 Rhagfyr 2014 na ddylai'r Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor cyfredol gael ei adolygu na'i newid am gynllun arall.
- Bod y Pwyllgor Gwaith yn argymhell i'r Cyngor llawn yn ei gyfarfod ar 4 Rhagfyr 2014 y dylid mabwysiadu'r Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor cyfredol yn ffurfiol ar gyfer y flwyddyn ariannol 2015/16.
- Bod y Pwyllgor Gwaith yn argymhell i'r Cyngor llawn yn ei gyfarfod ar 4 Rhagfyr 2014 ei fod yn rhoi awdurdod i'r Pennaeth Swyddogaeth – Adnoddau i wneud trefniadau gweinyddol fel bod pob newid blynyddol ar gyfer uwchraddio ffigyrau ariannol neu adolygiad technegol mewn unrhyw reoliad/reoliadau sy'n diwygio yn cael eu hadlewyrchu yng Nghynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor ac am bob blwyddyn ddilynol.

RHESYMAU A CEFNDIR

Gweler yr adroddiad ynghlwm - **Atodiad A**

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Gweler yr adroddiad ynghlwm - **Atodiad A**

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae Rheoliadau yn nodi bod hyn yn benderfyniad i'r Cyngor llawn. Gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith dderbyn Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor i'w gymeradwyo gan y Cyngor llawn.

CH - A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Mae'r Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor am 2015/16 y gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith ei gymeradwyo yn gyson â'r cynllun a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn yng nghyswllt y Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor sydd mewn grym ar gyfer blwyddyn ariannol 2014/15.

D - A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Yn Setliad Refeniw a Chyfalaf Llywodraeth Leol Dros Dro Llywodraeth Cymru 2015/16 mae Grant Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor o £5,228,000 wedi ei ddyfarnu i'r Cyngor i gwrdd â chostau ei Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor am 2015/16.

Y gwariant cyfredol (diwedd Chwarter 2 2014/15 yw £5,238,447). Bydd dau ffactor yn 2015/16 yn cael effaith ar y gwariant ar y cynllun:-

- Gostyngiad parhaol posibl mewn llwyth achos o rhwng 2% - 3% yn ystod 2015/16;
- Cynnydd a gynlluniwyd yn y Dreth Gyngor o 5% am 2015/16.

Ar y gorau bydd y gwariant a amcangyfrifir ar y cynllun yn £5,335,358 (gan dybio gostyngiad 3% mewn llwyth achos a 5% cynnydd yn y Dreth Gyngor) ac ar ei waethaf gwariant amcangyfrifedig o £5,500,369 (yn tybio na fydd gostyngiad llwyth achos a 5% o gynnydd yn y Dreth Gyngor).

Felly disgwylir diffyg a amcangyfrifir o rhwng £107k a £272k yng nghyllid grant y bydd yn rhaid i'r Cyngor fod yn gyfrifol amdano. Mae hyn yn seiliedig ar i'r Cyngor llawn ail-fabwysiadu'r cynllun cyfredol heb ei newid.

DD - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?**Beth oedd eu sylwadau?**

1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	Awdur yr adroddiad
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	Dim sylwadau
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu (TGCh)	
7	Sgriwtini	
8	Aelodau Lleol	
9	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill	

E – Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)

1	Economaidd	
2	Gwrthdlodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	
6	Cytundebau Canlyniad	
7	Arall	Y brif risg i'r Cyngor yw costau ychwanegol ei Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor all fod yn uwch na grant Llywodraeth Cymru am 2015/16. Nid oes gan y Cyngor reolaeth ar newidiadau yn y llwyth achosion a phe bai yn cynyddu, bydd costau'r Cyngor hefyd yn cynyddu o ganlyniad. Byddai 1% o gynnydd yn y llwyth achos yn gosod pwn ychwanegol o rhwng 50,000 a 55,000 ar yr Awdurdod.

F - Atodiadau:

Atodiad A – Adroddiad i'r Cyngor llawn i'w ystyried 4 Rhagfyr 2014

FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):

Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor Cymru: Cymariaethau o fewn Cymru o Nodweddion a Ddiogelir ac Amllder Bregwusrwydd Mawrth 2013 - Simon Horsington and Associates Ltd, 2013.

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
ADRODDIAD I:	CYNGOR SIR
DYDDIAD:	4 RHAGFYR 2014
PWNC:	CYNLLUN GOSTYNGIADAU'R DRETH GYNGOR
SWYDDOG ARWEINIOL	RICHARD MICKLEWRIGHT PENNAETH SWYDDOGAETH (ADNODDAU)
SWYDDOG CYSWLLT	GERAINT JONES RHEOLWR REFENIW A BUDD-DALIADAU (EST. 2651)
GWEITHREDU :	MABWYSIADU'R CYNLLUN GOSTYNGIADAU'R DRETH GYNGOR AM 2015/16

1. Pwrpas yr adroddiad

- 1.1 Mae'r adroddiad yn egluro'r angen i fabwysiadu cynllun erbyn 31 Ionawr 2015 yng nghyswllt 2015/16.

2. Gwybodaeth Gefndirol

- 2.1 Mabwysiadodd y Cyngor llawn ar 27 Ionawr 2014 ei Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor am flwyddyn ariannol 2014/15. Mae angen i'r Cyngor llawn ystyried, yn unol â Rhan 2, Rheoliad 18 o "Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) Rheoliadau 2013 Rhif. 3029 (W.301) (y Rheoliadau) ar gyfer pob blwyddyn ariannol, a ddylai adolygu ei gynllun neu ei ddisodli gyda Chynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor arall. Rhaid i'r Cyngor llawn wneud unrhyw newid i'w gynllun, neu unrhyw gynllun newydd yn ei le, heb fod yn hwyrach na 31 Ionawr yn y flwyddyn ariannol cyn yr un y bydd yn newid neu'r cynllun newydd yn dod i rym.
- 2.2 Fe wnaeth y Cyngor llawn o dan y cynllun cyfredol fabwysiadu'r Rheoliadau yn ffurfiol fel ei gynllun a chan ddefnyddio'i bwerau dewisol fe benderfynodd ddefnyddio disgresiwn lleoli i fabwysiadu Cynllun Pensiwn Anabledd Rhyfel Lleol a Chynllun Dewisol Pensiwn Gweddwon Rhyfel yn unol â'r Rheoliadau. Fe welir manylion yn y cynllun cyfredol o'r elfennau nad ydynt yn cael eu cyfrif fel incwm i bwrrpas y disgresiwn lleol hwn. Mae hwn yn darparu cymorth Treth Gyngor ychwanegol at yr hyn y mae'n rhaid ei dalu'n statudol dan y Rheoliadau. Hwn yw'r unig ddisgresiwn lleol a roddir gan y Cyngor llawn dan ei Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor Leol cyfredol.
- 2.3 Rhaid i'r Cyngor llawn hefyd roi sylw i Rheoliad 17 y Rheoliadau pan fydd yn adolygu neu'n newid cynllun. Os bydd y Cyngor llawn yn penderfynu adolygu neu newid ei gynllun, rhaid iddo gyhoeddi cynllun drafft o'r adolygiad mewn ffordd y mae'n credu sy'n addas a rhaid iddo ymgynghori gyda phobl a fydd, yn ei dyb ef, â diddordeb yng ngweithrediad ei Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor. Nid oes, fodd bynnag unrhyw ofyniad i ymgynghori'n flynyddol, dim ond pan fydd cynllun yn cael ei adolygu neu ei newid y bydd yn rhaid cynnal ymgynghoriad.
- 2.4 Am 2015/16, nid yw Llywodraeth Cymru yn adolygu nac yn newid y Rheoliadau, ond fel ar gyfer 2014/15, bydd Llywodraeth Cymru yn gwneud rheoliadau diwygiedig i uwchraddio'r ffigurau ariannol a ddefnyddir yn y Rheoliadau ac er mwyn adlewyrchu unrhyw newidiadau technegol eraill fydd eu hangen o ganlyniad i newidiadau i fudd-daliadau. Unwaith yn rhagor, yr un modd â 2014/15, bydd amseriad y rheoliadau diwygiedig hynny yn dibynnu ar Ddatganiad Hydref Canghellor y Trysorlys (3 Rhagfyr 2014) a'r atodlen uwchraddio ddilynol a gyhoeddwyd gan yr Adran Gwaith a Phensiynau ychydig ddyddiau ar ôl Datganiad yr Hydref. Y dyddiad cynharaf y gall Llywodraeth Cymru bennu'r Rheoliadau drafft newydd sy'n adlewyrchu'r uwchraddiad i'r ffigurau ariannol neu unrhyw newid technegol arall gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw 8

neu 9 Rhagfyr 2014. Rhaid rhoi'r rheoliadau hyn gerbron ar ffurf ddrafft am 20 diwrnod gwaith heb gyfrid dyddiau gwyliau a chael trafodaeth lawn cyn iddynt ddod i rym. Ar gyfer 2014/15, ni ddaeth y rheoliadau diwygiol hyn i rym hyd 15 Ionawr 2014 a disgwylir y bydd amserlen debyg yn berthnasol ar gyfer 2015/16.

- 2.5 Gan fod y Cyngor llawn yn cyfarfod ar 4 Rhagfyr 2014 i benderfynu ar ei Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor lleol am 2015/16, cynigir bod y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) yn cael yr awdurdod i wneud trefniadau gweinyddol fel bod yr holl newidiadau blynyddol ar gyfer uwchraddio ffigyrau ariannol neu adolygiadau technegol yn cael eu hadlewyrchu yng Nghynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor y Cyngor ac am bob blwyddyn ddilynol.

3. Effaith y Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor cyfredol

- 3.1 Yn **Atodiad B** rhoddir gwybodaeth, ystadegau a gwerthoedd i'r Cyngor llawn ynglŷn ag effaith ei Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor am 2014/15. Bydd y wybodaeth hon yn ddefnyddiol yn y dyfodol i'r Cyngor llawn wrth iddo ystyried a ddylai adolygu neu newid ei gynllun cyfredol, i'r graddau -

- Y gall ddefnyddio'r data hwn i fesur patrymau (a oedd yn gywir ym mis Medi 2014) yn erbyn y waelodlin (yn gywir yn Rhagfyr 2012) pan gynhaliwyd Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb o ran nodweddion a ddiogelir ac achosion o freguster;
- Er mwyn dechrau deall yr effaith a gaiff y cynllun ar drigolion yr Ynys mewn perthynas ag oed, pobl anabl, rhyw a hîl;
- I'r dyfodol, i hysbysu dealltwriaeth y Cyngor llawn o gostau tebygol gwahanol gynlluniau posibl ac o gostau tebygol rhoi diogelwch llawn neu rannol i rai grwpiau penodol o gleientiaid a phobl fregus. Ar hyn o bryd, rhaid darparu 100% o ostyngiad dan y Rheoliadau ond mae Llywodraeth Cymru wedi dweud nad yw hyn yn gynaliadwy yn y tymor hwy ac y bydd angen mae'n debyg i'r rhai sy'n derbyn Gostyngiad rhannol yn y Dreth Gyngor dalu mwy ac y bydd rhaid i'r rhai sydd ar hyn o bryd yn derbyn gostyngiad 100% gyfrannu am y tro cyntaf tuag at eu costau Treth Gyngor ar ôl Ebrill 2017.

- 3.2 Ers y data gwaelodlin a sefydlwyd yn Rhagfyr 2012 gellir nodi'r patrymau canlynol ar yr Ynys yng nghyswllt ei Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor:-

- **Llwyth Achosion:** ers Rhagfyr 2012 i Medi 2014 - gwelwyd gostyngiad cyffredinol yn y llwyth achosion o 6.3% (6,960 i lawr i 6,525). Mae hyn yn newid patrwm y blynyddoedd diwethaf lle 'roedd y llwyth achosion wedi cynyddu'n lleol ac yn genedlaethol flwyddyn ar flwyddyn;
- **Oed:** roedd y dadansoddiad yn Rhagfyr 2012 yn awgrymu ychydig o gynnydd o ran nifer yn yr hawliadau gan bobl o Oedran Gweithio o gymharu â hawliadau gan Bensiynwyr (rhaniad 51.5%/48.5%). Erbyn Medi 2014, roedd hyn wedi cynyddu rhyw fymryn (rhaniad 51.7%/48.3%);
- **Oed:** roedd y dadansoddiad o aelwydydd â phlant yn hawlio Gostyngiad Treth Gyngor yn Rhagfyr 2012 yn 21.9% o'r llwyth achosion. Erbyn Medi 2014 roedd hyn wedi cynyddu i 24.2%;
- **Anabledd:** roedd y dadansoddiad o aelwydydd sy'n derbyn y Gostyngiad Treth Gyngor lle derbyniwyd taliadau anabledd penodol (sef Elfen Gofal y Lwfans Byw i'r Anabl (Isel, Canolig neu Uchel), Lwfans Gweini, Cyfran Cefnogaeth o Lwfans, Cefnogaeth Cyflogaeth, Budd-dal Analluogrwydd a Thaliadau Annibyniaeth Personol) yn Rhagfyr 2012 yn 39.3% o'r llwyth achosion. Erbyn Medi 2014 roedd wedi mynd i lawr i 34.8%.

- **Rhyw:** roedd yr achosion a oedd yn ymwneud â rhieni sengl a oedd yn ferched yn Rhagfyr 2012 yn 92.5% (13.3% o'r llwyth achosion). Erbyn Medi 2014 roedd yn 92.3% (14.3%);
- **Hil:** Ym mis Rhagfyr 2012 fe gyhoeddodd y Swyddfa Ystadegau Genedlaethol ei Chyfrifiad ar gyfer Mawrth 2011 a oedd yn ymwneud ag amrywiaeth yn Ynys Môn. Gofynnir i'r holl hawlwr sy'n cwblhau ffurflen gais Gostyngiad Treth Gyngor lenwi gwblhau arolwg ethnig gwirfoddol. (Gweler Tabl 6 yn Atodiad B am ddadansoddiad yn seiliedig ar yr arolwg gwirfoddol o gymharu â ffigurau Cyfrifiad Mawrth 2011).

3.3 Gofynnir i'r Cyngor llawn nodi ymhellach y gwelwyd gostyngiad sylweddol yn ystod hanner cyntaf 2014/15 yn nifer y bobl a oedd yn hawlio Lwfans Chwilio am Waith mewn Canolfannau Byd Gwaith unigol ar yr Ynys, gyda'r ganran yn amrywio rhwng 25% i 30%. Mae'r gostyngiad yn y rhai a oedd yn hawlio ei Ostyngiad Treth Gyngor yn ystod yr un cyfnod yn llawer llai (3.5%). Mae hawlwr o oed gweithio'n dal i fod yn gymwys am Ostyngiad rhannol yn y Dreth Gyngor oherwydd incwm isel. Mae hawliadau mwy safonol yn cael eu prosesu sy'n golygu fod gwaith ychwanegol ynghlwm â phrosesu'r hawliadau oherwydd mae'n rhaid gwirio incwm - o gymharu â rhai ar fudd-daliadau pasport fel Lwfans Chwilio am Waith (yn Seiliedig ar Incwm), Budd-dal Incwm, Lwfans Cefnogi Cyflogaeth (yn Seiliedig ar Incwm) a Gwarant Credyd Pensiwn lle mae'r Adran Gwaith a Phensiynau eisoes wedi gwirio'r incwm.

3.4 Am y 6 mis cyntaf yn 2014/15, roedd 864 o hawlwr Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor newydd wedi eu prosesu gyda 7,989 o newidiadau mewn amgylchiadau wedi'u prosesu. Yr amser a gymerwyd ar gyfartaledd i brosesu hawliadau newydd a newidiadau mewn amgylchiadau oedd 7.3 diwrnod o fewn y cyfnod hwn.

4. Adolygu'r cynllun cyfredol

4.1 Gan nad yw Llywodraeth Cymru yn bwriadu diwygio'r Rheoliadau, ar wahân i uwchraddiadau ariannol a newidiadau technegol sy'n cael eu defnyddio yn y rheoliadau, yr unig ystyriaethau sydd ar gael i'r Cyngor llawn i'w hadolygu ac i benderfynu arnynt, yw ym maes y disgrisiwn lleol a ganiateir dan y Rheoliadau. O dan y Rheoliadau, mae gan y Cyngor ddisgrisiwn lleol llawn yn y meysydd hyn yn unig:-

- Y gallu i gynyddu'r cyfnod gostyngiad estynedig safonol o 4 wythnos a roddir i bersonau ar ôl iddynt ddychwelyd i'r gwaith lle y maent eisoes wedi bod yn derbyn gostyngiad treth gyngor a ddaw i ben wedi iddynt ddychwelyd i'r gwaith h.y. "**Cyfnod Talu Estynedig**";

Mae'r costau uwch a amcangyfrifir am 2015/16 yn gysylltiedig ag ymestyn y cyfnod statudol estynedig yn amrywio rhwng £7,000 am bythefnos hyd at £21,000 am 6 wythnos y tu hwnt i'r 4 wythnos safonol. O dan y rheolau blaenorol ar gyfer Budd-dal Treth Gyngor, nid oedd unrhyw ddarpariaeth arbennig yn bodoli i ganiatáu ar gyfer hyn a wnaeth y Cyngor ddim defnyddio'r disgrisiwn hwn pan gyflwynwyd y cynllun Gostyngiadau Treth Gyngor. Argymhellir felly na ddylid adolygu'r cynllun ac ymestyn y cyfnod talu am 2015/16.

- Disgrisiwn i gynyddu swm y Pensiynau Anabledd Rhyfel a Phensiynau Gweddwon Rhyfel a fydd yn cael ei ddisytyru pan yn gweithio allan incwm yr hawliwr h.y. "**Gweddwon Rhyfel**";

Mae gan y Cyngor llawn eisoes gynllun lleol sy'n caniatáu hyblygrwydd ychwanegol yn y maes hwn. Argymhellir y dylai hyn barhau. Amcangyfrifir y bydd y gost i'r Cyngor yn £24,000 yn 2015/16. Argymhellir, felly, bod y swm ychwanegol sy'n cael ei ddiystyru dan y cynllun lleol cyfredol yn parhau heb ei ddiwygio am 2015/16.

- Y gallu i ôl-ddyddio'r Gostyngiad Treth Gyngor o safbwynt hawliadau hwyr cyn y cyfnod safonol o dri mis cyn yr hawliad h.y. "**Ôl-ddyddio Hawliadau**".

Mae'r Cyngor llawn bob amser wedi bod o'r farn bod 3 mis yn gyfnod digonol i ganiatáu ôl-ddyddio Gostyngiad Treth Gyngor i hawliadau gan bensiynwyr a rhai o oed gweithio. Mae'r Cyngor llawn o'r farn bod digon o rwydweithiau cefnogaeth ar gael i hawlwy. Mae yna lawer iawn o ansicrwydd am y gost debygol pe bai cynllun lleol o'r fath yn cael ei fabwysiadu ac argymhellir felly na ddylid adolygu'r cynllun drwy ymestyn y cyfnod ôl-ddyddio y tu hwnt i 3 mis yn ystod 2015/16.

- 4.2** Dylid nodi nad oes unrhyw arian ychwanegol ar gael gan Lywodraeth Cymru i gyllido'r elfennau dewisol hyn.
- 4.3** O dan Atodiad 1 ei Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor am 2014/15, mae'r Cyngor llawn yn manylu ar y weithdrefn lle y gall hawliwr newydd wneud cais am ostyngiad o dan y cynllun. Isod ceir dadansoddiad o'r dull ymgeisio a ddefnyddir gan hawlwr newydd am y Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor rhwng 1 Ebrill 2014 a 30 Medi 2014.

Dull Ymgeisio	Nifer	Canran (%)
A. Ceisiadau electronig		
i. Drwy apwyntiad yn y Swyddfa Refeniw a Budd-daliadau, Llangefni	155	18.0%
ii. Drwy apwyntiad dros y ffôn i'r Swyddfa Refeniw a Budd-daliadau, Llangefni	93	10.8%
iii. Drwy apwyntiad yng Nghanolfan J E O'Toole, Caergybi	50	5.8%
iv. Ceisiadau ar-lein drwy'r wefan	288	33.3%
v. Dogfennau mewnbwn yr Adran Gwaith a Phensiynau	223	25.8%
vi. Gyda 3 ^{ydd} partion yr "ymddiriedir" ynddynt e.e. Gwasanaethau Tai, CAB	7	0.8%
B. Ceisiadau ar bapur	6	0.6%
C. Dull yr ymgeisio ddim yn wybyddus gan na chafodd ei gofnodi'n briodol	42	4.9%
CYFANSWM	864	100.0%

Argymhellir hefyd bod y gweithdrefnau hyn yn parhau'r un fath ac nad ydynt yn cael eu hadolygu ar gyfer 2015/16.

5. Goblygiadau Ariannol a Risg

- 5.1** Yn Setliad Refeniw a Chyfalaf Dros Dro Llywodraeth Cymru ar gyfer Llywodraeth Leol 2015/16, mae Grant Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor o £5,228,000 wedi ei ddyfarnu i'r Cyngor i gwrdd â chostau ei Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor am 2015/16.
- 5.2** Y gwariant cyfredol (diwedd Chwarter 2 2014/15 yw £5,238,447). Bydd dau ffactor yn 2015/16 yn cael effaith ar y gwariant ar y cynllun:-
- Gostyngiad parhaus o rhwng 2% - 3% yn y llwyth achosion yn ystod 2015/16;
 - Y bwriad i godi'r Dreth Gyngor gan 5% am 2015/16.
- 5.3** Ar y gorau bydd y gwariant a amcangyfrifir ar y cynllun yn £5,335,358 (gan dybio gostyngiad 3% mewn llwyth achos a 5% cynnydd yn y Dreth Gyngor) ac ar ei waethaf gwariant amcangyfrifedig o £5,500,369 (yn tybio na fydd gostyngiad llwyth achos a 5% o gynnydd yn y Dreth Gyngor).
- 5.4** Felly disgwylir diffyg a fydd, fe amcangyfrifi, rhwng £107k a £272k yng nghyllid grant y bydd yn rhaid i'r Cyngor fod yn gyfrifol amdano. Mae hyn yn seiliedig ar i'r Cyngor llawn ail-fabwysiadu'r cynllun cyfredol heb unrhyw newidiadau newid.

5.5 Y prif risg i'r rhagamcaniad yw bod y llwyth achosion yn ystod 2015/16 yn codi o ganlyniad i leihad yn nhŵf yr economi. Am bod 1% o gynnydd llwyth achosion mae'r gost ychwanegol i'r Cyngor rhwng £50,000 a £55,000.

6. Goblygiadau Cyfreithiol

6.1 Mae'n ofynnol i'r Cyngor sefydlu Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor o dan y Rheoliadau Anghenion Rhagnodedig. Er bod y ddeddfwriaeth yn darparu ar gyfer cynllun arall i'w ddefnyddio pe na bai'r Cyngor yn sefydlu cynllun, mae'r Cyngor, er hynny, â dyletswydd statudol i fabwysiadu ei gynllun ei hun, hyd yn oed pe bai'n dewis peidio â gosod unrhyw un o'r elfennau dewisol.

7. Goblygiadau Cydraddoldebau

7.1 Mae Llywodraeth Cymru wedi cynnal asesiad o'r effaith ar gydraddoldebau yn dilyn ei ymgynghoriad ar gyfer y Rheoliadau gwreiddiol yn 2012. Mae asesiad lleol o'r effaith ar gydraddoldebau wedi cael ei gynnal ar ran y Cyngor mewn trefniadau ar y cyd ar draws Cymru hefyd mewn perthynas â Rheoliadau 2012 (Rhagfyr 2012, cyhoeddwyd Mawrth 2013) a chafodd hwn ei ddiweddarau ar Medi 2014 ac fel y gwelir yn **Atodiad B**.

8. Dogfennau Cefndirol

Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau Treth Gyngor ac Anghenion Rhagnodedig (Cymru) 2013 Rhif 3029 (W.301)

Y Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Anghenion Rhagnodedig a Chynlluniau diofyn) (Cymru) (Diwygiad) 2015 Rhif ????? (W ????)

Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor Cymru: Cymariaethau o fewn Cymru o Nodweddion a Ddiogelir ac Amllder Bregusrwydd Mawrth 2013 - Simon Horsington and Associates Ltd, 2013

9. Argymhellion

- Nad yw'r Cyngor llawn yn adolygu nac yn disodli ei Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor cyfredol gyda chynllun arall;
- Bod y Cyngor llawn yn ffurfiol yn mabwysiadu'r Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor cyfredol am flwyddyn ariannol 2015/16. **(gweler Atodiad A)**
- Bod y Cyngor llawn yn ei gyfarfod yn rhoi awdurdod i'r Pennaeth Swyddogaeth - Adnoddau wneud trefniadau gweinyddol llawn fel bod yr holl newidiadau blynyddol ar gyfer uwchraddio ffigyrau ariannol neu ddiwygiadau technegol mewn unrhyw reoliad neu reoliadau sy'n diwygio yn cael eu hadlewyrchu yng Nghynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor y Cyngor ac am bob blwyddyn ddilynol.

Cyngor Sir Ynys Môn

Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor 2015/16

**Cynllun Penodedig ar gyfer
Hawlwyr sy'n Bensiynwyr a
phobl nad ydynt yn
Bensiynwyr**

Rhagarweiniad

Ers 1 Ebrill 2013, mae Budd-dal y Dreth Gyngor, sef y dull cyfredol o gynorthwyo teuluoedd incwm isel gyda'u Treth Gyngor, wedi cael ei ddi-ddymu. Cafodd ei ddisodli gan Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor.

Ar 19 Rhagfyr 2012 gwnaed rheoliadau gan Lywodraeth Cymru i gyflwyno cynllun cenedlaethol ar gyfer Cymru, sef "Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2012 Rhif 3144 (C.316)" (**Rheoliadau Rhagnodedig**) a "Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Cynllun Diofyn) (Cymru) 2012 Rhif 3145 (C.317)" (**Rheoliadau Diofyn**). Ar 22 Ionawr 2013 gwnaed rheoliadau diwygiedig pellach gan Lywodraeth Cymru "Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Rheoliadau Rhagnodedig a Rheoliadau Diofyn)(Cymru)(Diwygio) 2013 (**Rheoliadau Diwygiedig**).

Roedd y Rheoliadau Rhagnodedig yn cynnwys cymal machlud. O ganlyniad i'r cymal yma, roedd y rheoliadau a nodwyd uchod ond yn berthnasol am y flwyddyn ariannol 2013/14. Dan y cymal yma roedd yn ofynnol i adolygu'r rheoliadau a dod a rhai newydd ymlaen erbyn 1 Ionawr 2014 gan Weinidogion Cymru. Petai rheoliadau newydd ddim yn cael eu rhoi ymlaen erbyn y dyddiad yma, ni fyddai darpariaeth ar gyfer Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor i'w gweithredu yng Nghymru ar ôl 31 Mawrth 2014.

Ar 26 Tachwedd 2013, cymeradwyodd Cynlluniad Cymru ddwy set o reoliadau newydd : Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Cynlluniau Diofyn) (Cymru) 2013 (**"Rheoliadau Diofyn"**) a'r Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2013 (**"Rheoliadau Rhagnodedig"**). Mae'r rhain ar gael ar :

Rheoliadau Diofyn

<http://www.legislation.gov.uk/cy/wsi/2013/3035/contents/made>

Rheoliadau Rhagnodedig

<http://www.legislation.gov.uk/cy/wsi/2013/3029/contents/made>

Rheoliadau Diwygiedig

Ar ?? Ionawr 2015, cymeradwyodd Llywodraeth Cymru set pellach o reoliadau diwygio, yn bennaf i uwchraddio'r ffigyrau ariannol yn unol â chynnydd yng nghostau byw ac i roi sylw i nifer o fân-bwyntiau technegol– Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Rheoliadau Rhagnodedig a'r Cynlluniau Diofyn) (Cymru) (Diwygiad) 2015 (Rheoliadau Diwygio). Mae'r rhain ar gael ar :-

<http://www.legislation.gov.uk/cy/wsi/2015/??/contents/made>

Mae'r rheoliadau hyn yn pennu prif nodweddion y cynllun y dylai pob Cyngor yng Nghymru ei fabwysiadu. Felly, mae cyfrifoldeb ar Gyngor Sir Ynys Môn i fabwysiadu cynllun. Rhaid i Gyngor Sir Ynys Môn fabwysiadu Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor erbyn 31 Ionawr 2015 ar gyfer 2015/16.

Bydd Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor ar gyfer Ynys Môn yn seiliedig ar Reoliadau Rhagnodedig Llywodraeth Cymru (fel a diwygiwyd). Mae'r Rheoliadau Rhagnodedig hyn hefyd yn caniatáu i Gyngor Sir Ynys Môn Cyngor fabwysiadu cynllun sy'n cynnwys amrediad cyfyngedig o elfennau dewisol i ddarparu cefnogaeth bellach ar gyfer y Dreth Gyngor. Mewn achosion lle mae Cyngor Sir Ynys Môn wedi mabwysiadu elfennau dewisol ychwanegol, nodir yr elfennau dewisol hyn yn y ddogfen hon.

Oni fydd Cyngor Sir Ynys Môn yn gwneud cynllun erbyn 31 Ionawr 2015, yna daw'r cynllun diofyn i rym yn unol â darpariaethau'r Rheoliadau Diofyn. Fodd bynnag, ni fedr Cyngor Sir Ynys Môn ddefnyddio unrhyw ddisgresiwn oni bai ei fod yn mabwysiadu ei gynllun ei hun dan y Rheoliadau Rhagnodedig.

Gofynion y Cynllun Lleol ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor

Cymeradwyodd cyfarfod o Gyngor llawn Cyngor Sir Ynys Môn ei Gynllun Lleol ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor ar 1 Rhagfyr 2014 mewn perthynas â'r flwyddyn yn cychwyn ar 1 Ebrill 2015. Mae'n nodi, yn unol â'r Rheoliadau Rhagnodedig:-

- Categoriâu o bobl sydd â hawl neu sydd ddim â hawl i ostyngiad
- Y gostyngiadau y mae pobl ym mhob categori â hawl iddynt
- Gofynion gweithdrefnol y Cynllun:-
 1. Y weithdrefn y dylai person ei dilyn i ymgeisio am ostyngiad dan y cynllun.
 2. Y weithdrefn y dylai person ei dilyn i apelio yn erbyn penderfyniad gan awdurdod o ran hawl person i ostyngiad dan y cynllun neu swm unrhyw ostyngiad y mae gan y person hawl iddo.
 3. Y weithdrefn y dylai person ei dilyn i gyflwyno cais i awdurdod am ostyngiad dan adran 13A (1) (c) Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992.

Cynllun Lleol Cyngor Sir Ynys Môn ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor

Mabwysiadodd Cyngor Sir Ynys Môn ei Gynllun Lleol ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn seiliedig ar ofynion fel y cânt eu nodi yn Rheoliadau Llywodraeth Cymru sef Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2013 Rhif 3029 (C. 301) (Rheoliadau Rhagnodedig) a'r Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Gofynion Rhagnodedig a'r Cynllun Diofyn) (Cymru) (Diwygio) 2015 Rhif ?? (C. ?). Mae'r Rheoliadau Rhagnodedig a'r rheoliad diwygio ar gael ar:-

<http://www.legislation.gov.uk/cy/wsi/2013/3029/contents/made>

<http://www.legislation.gov.uk/cy/wsi/2015/??/contents/made>

I grynhoi:-

Rhan 1 y Rheoliadau Rhagnodedig:

Mae'n cynnwys darpariaethau rhagarweiniol a diffiniadau o eiriau ac ymadroddion allweddol a ddefnyddir yn y cynllun hwn.

Rhan 2 y Rheoliadau Rhagnodedig: gofynion y cynllun mewn perthynas ag awdurdodau bilio yng Nghymru (fel a ddiwygiwyd gan y Rheoliadau Diwygio)

Beth y mae'n rhaid i'r cynllun a fabwysiedir gan Gyngor Sir Ynys Môn ei gynnwys - dosbarthiadau neu bersonau, gostyngiadau a gofynion gweithdrefnol y cynllun.

Rhan 3 y Rheoliadau Rhagnodedig: Dosbarthiadau o bersonau sydd â hawl i ostyngiad dan y cynllun hwn (fel a ddiwygiwyd gan y Rheoliadau Diwygio)

Pensiynwyr sydd yng Nghategoriâu A i B.

Eraill nad ydynt yn bensiynwyr sydd yng Nghategoriâu C i D.

Rhan 4 y Rheoliadau Rhagnodedig: Categoriâu o bobl na ddylid eu cynnwys dan y cynllun hwn (fel a ddiwygiwyd gan y Rheoliadau Diwygio)

Categoriâu o bobl sydd i gael eu heithrio o'r cynllun hwn, gan gynnwys pobl sy'n cael eu trin fel rhai nad ydynt yn byw ym Mhrydain Fawr a phobl y mae rheolau mewnffudo'n berthnasol iddynt.

Personau y mae eu cyfalaf yn uwch na £16,000.

Personau sy'n absennol am gyfnod o eiddo.

Personnau sy'n fyfyrwyr.

Rhan 5 ac Atodlenni 1 i 5 y Rheoliadau Rhagnodedig: materion y mae'n rhaid eu cynnwys yn y cynllun hwn yng nghyswllt pensiynwyr (fel a ddiwygiwyd gan y Rheoliadau Diwygio)

Yn Atodlenni 1 i 5, nodir y rheolau sy'n berthnasol i benderfynu ar hawl pensiynwyr i gael gostyngiad ynghyd â swm y gostyngiad hwnnw dan y cynllun hwn ac uchafswm y Gostyngiad yn y Dreth Gyngor dan y cynllun hwn. Maent hefyd yn nodi sut y mae incwm a chyfalaf ar gyfer pensiynwyr yn cael eu trin wrth weithio allan eu hawl am ostyngiad dan y cynllun hwn.

Rhan 5 ac Atodlenni 6 i 10 y Rheoliadau Rhagnodedig: materion y mae'n rhaid eu cynnwys yn y cynllun hwn mewn perthynas â phobl nad ydynt yn bensiynwyr (fel a ddiwygiwyd gan y Rheoliadau Diwygio)

Mae Atodlenni 6 i10 yn nodi'r rheolau sy'n berthnasol i benderfynu ar gymhwyster pobl nad ydynt yn bensiynwyr i ostyngiad ynghyd â swm y gostyngiad dan y cynllun hwn ac uchafswm y Gostyngiad yn y Dreth Gyngor dan y cynllun hwn. Maent hefyd yn nodi sut y bydd incwm a chyfalaf ar gyfer pobl nad ydynt yn bensiynwyr yn cael eu trin wrth weithio allan eu hawl i ostyngiad dan y cynllun hwn, gan gynnwys mewn achosion lle mae person nad yw'n bensiynwyr neu ei b/phartner yn cael credyd cynhwysol.

Atodlen 11 y Rheoliadau Rhagnodedig (fel a ddiwygiwyd gan y Rheoliadau Diwygio)

Nodi'r darpariaethau ar gyfer defnyddio'r cynllun hwn yn achos myfyrwr.

Rhan 5 ac Atodlenni 12 i 14 y Rheoliadau Rhagnodedig: materion y mae'n rhaid eu cynnwys yn y cynllun hwn mewn perthynas â phob ymgeisydd h.y. pensiynwr a phobl nad ydynt yn bensiynwyr (fel a ddiwygiwyd gan y Rheoliadau Diwygio)

Mae Atodlen 12 yn ymwneud â materion gweithdrefnol y mae'n rhaid eu cynnwys yn y cynllun hwn. Mae'n disgrifio'r weithdrefn y dylai person ei dilyn wrth wneud cais am ostyngiad yn y Dreth Gyngor dan y cynllun hwn. Mae Atodiad 1 y cynllun hwn yn rhoi manylion ynghylch sut y gall person wneud cais i Gyngor Sir Ynys Môn am ostyngiad yn y Dreth Gyngor.

Mae Atodlen 12 hefyd yn disgrifio sut y gall person apelio yn erbyn penderfyniadau penodol a wneir gan Gyngor Sir Ynys Môn dan y cynllun hwn.

Gan fod Cyngor Sir Ynys Môn yn defnyddio dulliau cyfathrebu electronig mewn perthynas â chyflwyno cais a rhoi gostyngiad, ceir yn Atodlen 12 fanylion am faterion y mae'n rhaid eu cynnwys dan y cynllun hwn.

Mae Atodlenni 13 a 14 yn disgrifio pwy a fedr wneud cais dan y cynllun hwn, dyddiad cyflwyno'r cais, ôl-ddyddio ceisiadau i bensiynwyr a phobl eraill, diwygio a thynnu ceisiadau yn ôl a'r dystiolaeth a'r wybodaeth y mae eu hangen gyda'r cais. Mae Atodlenni 13 a 14 hefyd yn nodi'r gofynion dan y cynllun hwn o ran y wybodaeth y mae'n rhaid i Gyngor Sir Ynys Môn ei darparu pan yn rhoi gwybod i'r ymgeisydd am y penderfyniad a'r hyn y mae'n rhaid ei gynnwys yn y rhybudd o benderfyniad.

Rhan 6 y Rheoliadau Rhagnodedig (fel y diwygwyd gan y Rheoliadau Diwygio)

Gosod allan y darpariaethau trosiannol fydd yn berthnasol i bobl sy'n derbyn, neu sydd wedi gwneud cais i dderbyn, gostyngiad o dan y cynlluniau gostyngiadau cyfredol, pan fydd y cynlluniau newydd yn dod i rym.

Elfennau dewisol y cytunwyd arnynt gan Gyngor Sir Ynys Môn Cyngor i ddarparu cefnogaeth ar gyfer y Dreth Cyngor yn ychwanegol at y gofynion statudol a nodwyd yn y Rheoliadau Rhagnodedig a fabwysiadwyd gan y Cyngor

Mae Ynys Môn wedi penderfynu mabwysiadu Cynllun Dewisol Lleol ar gyfer Pensiwn Anabledd Rhyfel a Phensiynau Gweddwon Rhyfel. Manylir ar hyn yn Atodiad 2 lle nodir yr elfennau hynny o bensiynau o'r fath a fydd yn cael eu hanwybyddu fel incwm. Mae hwn yn gymorth at y Dreth Gyngor sy'n ychwanegol at y gefnogaeth sy'n ofynnol yn statudol yn y Rheoliadau Rhagnodedig. Mae'r Cynllun Dewisol hwn ar gyfer Pensiwn Anabledd Rhyfel a Phensiynau Gweddwon Rhyfel yr un fath â'r Cynllun a oedd mewn grym ar gyfer Budd-dal y Dreth Gyngor.

Hwn fydd yr unig ddisgresiwn lleol y bydd Ynys Môn yn ei ddefnyddio dan ei Gynllun Lleol ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor.

DRAFT

Manylion am y drefn lle y gall rhywun wneud cais am ostyngiad o dan y cynllun

Rhaid i bob person wneud cais am Ostyngiad Dreth Gyngor, oni bai bod rheoliadau pellach gan Lywodraeth Cymru yn datgan fel arall. Bydd hon yn ffurflen electronig neu'n Ffurflen Gais bapur ar gyfer Gostyngiad Dreth Gyngor a rhaid ei danfon i un o'r swyddfeydd dynodedig canlynol.

A. Gellir gwneud cais electronig fel a ganlyn: -

- i.** Drwy apwyntiad i fynychu i gwblhau'r ffurflen yn Swyddfeydd yr Adain Refeniw a Budd-daliadau, Swyddogaeth Adnoddau, Swyddfeydd y Sir, Llangefni, LL77 7TW (Ffôn 01248 752658/752226) neu i ymweld â chleientiaid bregus yn eu cartref i gwblhau'r ffurflen gais;
- ii.** Drwy apwyntiad i lenwi'r ffurflen dros y ffôn yn Swyddfeydd Adain Refeniw a Budd-daliadau, Swyddogaeth Adnoddau, Swyddfeydd y Sir, Llangefni, LL77 7TW (Ffôn 01248 752658/752226);
- iii.** Drwy apwyntiad i gwblhau'r ffurflen yng Nghanolfan JE O'Toole, Sgwâr Trearddur, Caergybi, LL65 1NB (Ffôn 01407 760208);
- iv.** Yn electronig drwy wefan Cyngor Sir Ynys Môn
- v.** Dogfen Fewnbwn Awdurdod Lleol yr Adran Gwaith a Phensiynau (LAID) a Gwybodaeth Cwsmer Awdurdod Lleol (LAC) lle maent yn datgan bwriad i hawlio Gostyngiad Treth Gyngor.
- vi.** Yn electronig ar unrhyw ffurf arall y bydd Cyngor Sir Ynys Môn yn penderfynu arno yn y dyfodol.

B. Gellir cyflwyno cais ar bapur drwy'r dulliau canlynol: -

Trwy gyfrwng ffurflenni cais a gymeradwywyd a dderbyniwyd gan y Swyddogaeth Adnoddau Ynys Môn, Adain Refeniw a Budd-daliadau yn ei swyddfeydd dynodedig yn Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni, LL77 7TW neu'r Swyddfa Budd-daliadau, Ystafell 3, 2il Lawr, Neuadd y Dref, Stryd Newry, Caergybi, LL65 1HU.

CYNLLUN LLEOL - ANWYBYDDIAD PENSIWN RHYFEL
Atodlen 4, Rheoliad 30 - Pensiynwyr
Atodlen 9, Rheoliad 31 – Heb fod yn Pensiynwyr

ELFENNAU UNIGOL	DIYSTYRU INCWM
Pensiwn Anabledd Rhyfel	Ydyw (£ 10 statudol, 100% Lleol)
Pensiwn Gweddwon Rhyfel	Ydyw (£ 10 statudol, 100% Lleol)
Pensiwn Gweddwon Rhyfel (cyn 1973 - SPAL)	Ydyw (2015/16) 100% statudol, £ ?? . ?? yn amodol ar uwchraddio * blynyddol)
Atodiad Anghyflogadwyedd	Na
Lwfans ychwanegol ar gyfer Gwraig (a delir gydag Atodiad Anghyflogadwyedd)	Nac oes
Lwfans Gweini Cyson	Oes (statudol)
Lwfans Analluedd	Na
Lwfans 'Cysuron'	Na
Lwfans Oed	Na
Lwfans ar gyfer Galwedigaeth o Safon Is	Na
Atodiad Symudedd Pensiynwyr Rhyfel	Ydyw (statudol)
Lwfans Anabledd Dwys Eithriadol	Ydyw (statudol)
Lwfans Galwedigaethol Anabledd Difrifol	Ydyw (statudol)
Lwfans Plant	Na

* gosodir gan y Lluoedd Morwrol, y Fyddin a'r Awyrlu ac ati. Gorchymyn Pensiwn Gwasanaeth "Anabledd a Marwolaeth" 2006. Nid yw'r ffigyrau uwchraddio ar gyfer 2015 /16 wedi dod i law eto.

ATODIAD B

Tabl 1: Llwyth Achosion 30 Medi 2014

Disgrifiad	Rhif	Canran	Gwerth	Canran
Cyfanswm Gostyngiad Treth Gyngor a ddyfarnwyd	6,525	100%	£5,238,447	100%
Canran a Ddyfarnwyd				
Dyfarniad llawn Gostyngiad Treth Gyngor h.y. 100%	4,884	74.9%	£4,254,960	81.2%
Dyfarniad rhannol Gostyngiad Treth Gyngor h.y. llai na 100%	1,641	25.1%	£983,487	18.8%
Math o Hawliad				
Hawliadau wedi'u Pasportio*	4,657	71.4%	£3,970,648	75.8%
Hawliadau heb eu Pasportio h.y. Hawliadau Safonol	1,868	28.6%	£1,267,799	24.2%
Bandiau Treth Gyngor				
Band A (Gostyngiad Anabl)	11	0.2%	£5,924	0.1%
Band A	2,002	30.7%	£1,303,773	24.9%
Band B	2,071	31.7%	£1,572,994	30.0%
Band C	1,196	18.3%	£1,017,037	19.4%
Band D	751	11.5%	£726,169	13.9%
Band E	357	5.5%	£414,842	7.9%
Band F	110	1.7%	£155,282	3.0%
Band G	23	0.4%	£36,243	0.7%
Band H	3	0.0%	£4,317	0.1%
Band I	1	0.0%	£1,866	0.0%
Ardaloedd Praeseptio Lleol				
Caergybi	1,758	26.8%	£1,252,230	23.9%
Llangefni	566	8.6%	£431,065	8.2%
Amlwch	476	7.3%	£386,100	7.4%
Porthaethwy	229	3.5%	£190,353	3.6%
Llanfair Mathafarn Eithaf	228	3.5%	£214,027	4.1%
Rhosyr	220	3.4%	£186,513	3.6%
Biwmares	193	3.0%	£163,774	3.1%
Y Fali	185	2.8%	£146,567	2.8%
Llanfairpwll	158	2.4%	£132,997	2.5%
Llanfaelog	157	2.4%	£131,701	2.5%
Llannerch-y-medd	147	2.3%	£117,742	2.3%
Llanbadrig	141	2.2%	£117,346	2.3%
Llanfair yn Neubwll	132	2.0%	£108,348	2.1%
Bodedern	113	1.7%	£91,558	1.8%
Llanfihangel Esceifiog	112	1.7%	£94,029	1.8%
Llangoed	106	1.6%	£88,203	1.7%
Trewalchmai	104	1.6%	£85,778	1.6%
Pentraeth	102	1.6%	£84,407	1.6%
Llaneilian	100	1.5%	£93,305	1.8%
Bodorgan	98	1.5%	£80,627	1.5%
Mechell	96	1.5%	£85,928	1.6%
Llanidan	95	1.5%	£73,108	1.4%
Moelfre	91	1.4%	£73,725	1.4%
Rhosybol	83	1.3%	£73,833	1.4%
Cwm Cadnant	83	1.3%	£73,187	1.4%
Bodffordd	81	1.2%	£68,186	1.3%
Aberffraw	80	1.2%	£57,816	1.1%
Bryngwran	78	1.2%	£59,818	1.1%
Llangristiolus a Cherrigceinwen	69	1.1%	£69,135	1.3%
Trearddur	64	1.0%	£64,210	1.2%

Disgrifiad	Rhif	Canran	Gwerth	Canran
Ardaloedd Praeseptio Lleol (parhad0)				
Cylch y Garn	54	0.8%	£47,745	0.9%
Llanddaniel	50	0.8%	£40,606	0.8%
Llanddyfnan	49	0.8%	£48,503	0.9%
Llanfaethlu	48	0.7%	£42,824	0.8%
Llanddona	47	0.7%	£41,171	0.8%
Llanfachraeth	44	0.7%	£34,859	0.7%
Tref Alaw	44	0.7%	£45,893	0.9%
Rhoscolyn	20	0.3%	£18,851	0.4%
Penmynydd	17	0.3%	£14,539	0.3%
Llaneugrad	8	0.1%	£7,839	0.2%

- * Hawliadau a basbortiwyd yw Lwfans Ceiswyr Gwaith (yn seiliedig ar Incwm), Cymorth Incwm, Lwfans Cymorth Cyflogaeth (yn gysylltiedig ag Incwm) a Gwarant Credyd Pensiwn lle mae'r Adran Gwaith a Phensiynau eisoes wedi dilysu incwm.

Tabl 2: Hawliadau gan Bobl o Oed Gweithio a Phensiynwyr 30 Medi 2014

Disgrifiad	Rhif	Canran	Gwerth	Canran
Cyfanswm Gostyngiadau Treth Gyngor a ddyfarnwyd	6,525	100%	£5,238,447	100%
Grŵp Oed				
Oed Gweithio	3,373	51.7%	£2,614,664	49.9%
Oed Pensiynwr	3,152	48.3%	£2,623,783	50.1%
Hawliadau pasport yn ôl Grŵp Oed				
Oed Gweithio	2,477	38.0%	£2,022,768	38.6%
Oed Pensiynwr	2,180	33.4%	£1,947,880	37.2%
Di-basport h.y. hawliadau safonol yn ôl Grŵp Oed				
Oed Gweithio	890	13.6%	£591,896	11.3%
Oed Pensiynwr	978	15.0%	£675,903	12.9%
Cyfansoddiad Aelwydydd yn ôl Grŵp Oed - Cwpl				
Oed Gweithio	856	13.1%	£800,361	15.3%
Oed Pensiynwr	879	13.5%	£861,477	16.4%
Cyfansoddiad Aelwydydd yn ôl Grŵp Oed - Sengl				
Oed Gweithio	2,508	38.4%	£1,811,362	34.6%
Oed Pensiynwr	2,282	35.0%	£1,765,247	33.7%

- * Hawliadau a basbortiwyd yw Lwfans Ceiswyr Gwaith (yn seiliedig ar Incwm), Cymorth Incwm, Lwfans Cymorth Cyflogaeth (yn gysylltiedig ag Incwm) a Gwarant Credyd Pensiwn lle mae'r Adran Gwaith a Phensiynau eisoes wedi dilysu incwm.

Tabl 3: Oed – Aelwydydd gyda chyfrifoldeb am Blant

Disgrifiad	Rhif	Canran	Gwerth	Canran
Cyfanswm Gostyngiadau Treth Gyngor a ddyfarnwyd	6,525	100%	£5,238,447	100%
Cyfansoddiad Aelwyd – y statws				
Cwpl	1,735	26.6%	£1,661,839	31.7%
Sengl	4,790	73.4%	£3,576,608	68.3%
Cyfansoddiad Aelwyd – plant				
Dim plant	4,953	75.8%	£3,989,654	76.1%
1 plentyn	705	10.8%	£524,678	10.0%
2 plentyn	463	7.1%	£370,843	7.1%
3 phlentyn	267	4.1%	£230,441	4.4%
4 plentyn	92	1.4%	£82,303	1.6%
5 plentyn	36	0.6%	£29,867	0.6%
6 phlentyn	3	0.1%	£3,670	0.1%
7 plentyn	1	0.0%	£727	0.0%
8 plentyn	2	0.0%	£2,284	0.0%
9 plentyn	3	0.1%	£3,980	0.1%
Cyplau â phlant – oed				
Oed Gweithio	539	8.3%	£493,408	9.4%
Oed Pensiynwr	21	0.3%	£22,840	0.4%
Sengl â phlant – oed				
Oed Gweithio	988	15.2%	£710,818	13.7%
Oed Pensiynwr	24	0.4%	£21,727	0.4%
Cyplau â phlant o dan 5 oed				
Oed Gweithio	247	3.8%	£219,194	4.2%
Oed Pensiynwr	0	0.0%	£0	0.0%
Sengl â phlant o dan 5 oed				
Oed Gweithio	424	6.5%	£309,996	5.9%
Oed Pensiynwr	3	0.1%	£3,390	0.1%

Tabl 4: Aelwydydd lle dderbyniwyd taliadau anabledd penodol*

Disgrifiad	Rhif	Canran	Gwerth	Canran
Cyfanswm gostyngiad y Dreth Gyngor a ddyfarnwyd	6,525	100%	£5,238,447	100%
Cyfansoddiad Aelwyd yn ôl grŵp oed				
Oed Gweithio	941	14.4%	£812,092	15.5%
Oed Pensiynwr	1,323	20.4%	£1,157,364	22.1%

* Efen Gofal y Lwfans Byw i'r Anabl (Isel, Canolig, Uchel), Lwfans Gweini, Efen Gefnogaeth y Lwfans Cefnogaeth Gwaith, Lwfans Analluedd a Thaliadau Annibyniaeth Personol.

Tabl 5: Dadansoddiad o nodweddion a ddiogelir: Rhyw, rhiant Sengl

Disgrifiad	Rhif	Canran	Gwerth	Canran
Cyfanswm gostyngiad y Dreth Gyngor a ddyfarnwyd	6,525	100%	£5,238,447	100%
Aelwyd Rhiant Sengl - Merched				
Oed Gweithio	916	14.0%	£655,842	12.5%
Oed Pensiynwr	17	0.3%	£15,472	0.3%
Aelwyd Rhiant Sengl - Dynion				
Oed Gweithio	71	1.1%	£54,976	1.1%
Oed Pensiynwr	7	0.1%	£6,255	0.1%

Tabl 6: Cefndir Ethnig Ynys Môn

Tarddiad Ethnig	Cyfrifiad Mawrth 2011	Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor Medi 2014
Prydeinig Gwyn	96.6%	835 (86.0%)
Gwyn arall	1.7%	126 (12.0%)
Etifeddiaeth gymysg	0.8%	7 (0.7%)
Asiaidd (Pawb)	0.7%	1 (0.1%)
Du (Pawb)	0.1%	2 (0.2%)
Arall (Pawb)	0.3%	0 (0.0%)
CYFANSWM		971*

* Ar 30 Medi 2014 roedd 971 o hawlwr byw wedi cwblhau eu harolwg ethnig yn wirfoddol

Tabl 7: Gostyngiad Treth Gyngor ychwanegol a ddyfarnwyd dan y cynllun dewisol lleol

Disgrifiad	Rhif	Canran	Gwerth	Canran
Cyfanswm gostyngiad y Dreth Gyngor a ddyfarnwyd	6,525	100%	£5,238,447	100%
Pensiwn Gweddwon Rhyfel (Cyn 73)	1	0.0%	£964	0.0%
Pensiwn Anabledd Rhyfel	25	0.4%	£19,935	0.4%